

О.В.Громов, П.Г.Герасимчук, М.О.Коваленко, М.В.Василишина

ПРОБЛЕМИ ВІДПРАЦЮВАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТАМИ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ ПРИ ВПРОВАДЖЕННІ КРЕДИТНО- МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ

Дніпропетровська державна медична академія

КЗ «Дніпропетровська стоматологічна поліклініка №1»

Вступ

Відповідно до положень Болонської декларації важливим завданням є значне підвищення якості освіти і формування навичок самостійної роботи. Це дає можливість стоматологічним дисциплінам адаптуватися до процесів, які відбуваються в Європі. На додипломному рівні студенту необхідно надати широку теоретичну і практичну підготовку, навчити оновлювати свої знання і практичні навички. При впровадженні кредитно-модульного навчання дуже перспективною для викладачів є можливість обмінюватися досвідом із викладачами інших ВНЗ України та країн ЄС. Аналогічні можливості надаються і студентам, це забезпечується впровадженням єдиних теоретичних та практичних вимог до них.

Через зміни форми проведення виробничої практики важливо розробити методики засвоєння і відпрацювання практичних навичок згідно з вимогами Болонської декларації та документа «Профіль і компетентність сучасного європейського стоматолога».

Основна частина

Останніми роками з упровадженням тестування «Крок-2» покращилися теоретичні знання студентів-стоматологів, але збільшилася кількість студентів, які майже не працювали на фантомах. Випускники повинні вміти обстежити хворого, встановити діагноз, скласти план лікування

і вилікувати нескладну патологію зубощелепної системи. Один зі шляхів розв'язання вказаної проблеми - це організація індивідуальних робочих місць, оснащених зуботехнічними бормашинами, і наявність тематичних фантомів на практичних заняттях студентів 2-5 курсів.

Стоматологічні поліклініки, на базах яких навчаються студенти, не мають фантомів для відпрацювання необхідних практичних навичок, а їхні керівники не знайомі з бальною оцінкою. Згідно з вимогами Болонської декларації студенти не можуть виконувати лікувальні маніпуляції на пацієнтах. Важливим моментом у підготовці майбутніх лікарів буде ліквідація виїзної практики за місцем проживання, яка в більшості випадків проходить без контролю викладачів.

Для уніфікації практичних навичок під час навчання (переліку їх кількості) головним кафедрам потрібно розробити і затвердити робочі програми. Години, які виділяються на виробничу практику, необхідно розподілити по семестрах залежно від кількості практичних навичок, які треба відпрацювати. Розподіл практичних навичок по семестрах дозволяє студентам при переведенні в інший навчальний заклад продовжувати навчання без додаткових відпрацювань цих навичок.

Дуже важливо розробити і виготовити недорогі тематичні фантоми з різними видами патології зубоще-

лепної системи, які підлягають протезуванню. Можливо, на кафедрах пропедевтики або в зуботехнічних школах вони вже наявні та ними широко користуються.

Процес формування практичних навичок передбачає засвоєння необхідних теоретичних знань і відпрацювання на практичних заняттях мануальних навичок, які так необхідні стоматологу-ортопеду в майбутньому для розв'язання професійних задач.

Ми пропонуємо для обговорення варіант переліку практичних навичок для студентів під час навчання і виробничої практики.

1. Обстеження ортопедичного хворого - 30

1.1. Суб'єктивні методи

1.2. Об'єктивні методи

1.3. Інструментальні та апаратні методи дослідження

1.4. Оцінка слизової оболонки

1.5. Оцінка стану пародонта зубів

1.6. Занесення даних обстеження в амбулаторну карту

1.7. Складання плану підготовки хворого до ортопедичного лікування

1.8. Визначення конструкцій зубних протезів

2. Препарування зубів під коронки - 20

3. Отримання анатомічних відбитків для виготовлення вкладок, вінірів - 10

4. Отримання анатомічних відбитків для виготовлення штучних коронок - 20

ПИТАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ТА НАУКИ

5. Отримання анатомічних відбитків для виготовлення часткових знімних протезів – 10

6. Отримання анатомічних відбитків для виготовлення повних знімних протезів – 2

7. Визначення центральної оклюзії та співвідношення щелеп – 10

8. Припасування штучних коронок і мостоподібних протезів – 10

9. Підготовка і фіксація незнімних протезів – 5

10. Припасування індивідуальних ложок – 5

11. Накладання і корекція знімних протезів – 10

12. Припасування шинувальних конструкцій – 5

13. Виготовлення воскових базисів з оклюзійними валиками – 2

14. Ортопедичне лікування патологічної стертості – 5

15. Ортопедичне лікування захворювань ВНЩС – 2

16. Ортопедичне лікування при вторинній деформації зубних рядів – 2

17. Установлення абатментів – 1

18. Зняття відбитків з імплантатів : звичайний, за допомогою ковпачків і трансферів – 2

Висновки

1. Розв'язання цієї проблеми адаптує методику відпрацювання практичних навичок у кожному навчальному закладі до вимог Болонської декларації та документа «Профіль і компетентність сучасного європейського стоматолога».

2. Проведення виробничої практики на практичних заняттях під керівництвом викладача дає можливість диференційованої оцінки якості опанування практичними навичками згідно з вимогами кредитно-модульної системи.

3. Використання індивідуальних робочих місць для студентів, оснащених зуботехнічними бормашинами, і наявність тематичних фантомів при відпрацюванні мануальних навичок на клінічних базах зменшує витрати вузів на оснащення і розширює їхні можливості незалежно від площі.

4. Налагодження випуску тематичних фантомів допоможе уніфікувати практичні навички та зробити їх сучасними.

5. Покращення практичної підготовки спеціалістів знайде гідну оцінку в країнах, звідки приїжджають навчатися студенти, і приведе до збільшення їх кількості.

Запрошуємо всі сторони, зацікавлені в покращенні відпрацювання практичних навичок студентами, до обміну досвідом і своїми пропозиціями.

Література

1. Згуровський М.З. Стан та завдання вищої освіти України в контексті Болонського процесу / М.З.Згуровський. – К.:УВЦ – Вид. «Політехніка», 2004. – 76 с.
2. Баркалова Е.Л. Організація навчального процесу в контексті впровадження кредитно-модульної технології / Е.Л.Баркалова // Медична освіта. – 2007. – №4. – С. 13-15.
3. Косенко К.М. Методичні аспекти формування у студента-стоматолога практичних навичок та умінь / Косенко К.М. // Вісник стоматології. – 2006. – №3. – С. 89-90.

Стаття надійшла
2.11.2011 р.

Резюме

Розглянуті обсяг і перелік практичних навичок, які відпрацьовуються на практичних заняттях і виробничій практиці, відповідно до вимог Болонської декларації.

Ключові слова: Болонський процес, практичні навички студентів.

Резюме

Рассмотрены объем и перечень практических навыков, которые отрабатываются на практических занятиях и производственной практике, согласно требованиям Болонской декларации.

Ключевые слова: Болонский процесс, практические навыки студентов.

Summary

The list and volume of dentists' practical skills being formed at practical lessons and during clinical training are presented in this article. They were singled out according to the requirements of Bologna declaration.

Key words: Bologna process, practical skills of the students.